

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše (soudce zpravodaj), Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politické hnutí **OBČANÉ PRO OLOMOUCKÝ KRAJ – volba OK**, IČO 05079055, sídlem Horní náměstí 14/17, Olomouc, o návrhu na rozpuštění politického hnutí

t a k t o :

- I. Politické hnutí **OBČANÉ PRO OLOMOUCKÝ KRAJ – volba OK se rozpouští.**
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Likvidátorkou politického hnutí **OBČANÉ PRO OLOMOUCKÝ KRAJ – volba OK je jmenována** společnost Insolvenční servis v.o.s., IČO 07306709, sídlem Mišákova 326, Olomouc.

Odůvodnění:

[1] Dne 31. října 2023 podala vláda k Nejvyššímu správnímu soudu návrh na rozpuštění politického hnutí OBČANÉ PRO OLOMOUCKÝ KRAJ – volba OK (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila vláda tím, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2022, č. j. Pst 40/2022-35, byla politické straně pozastavena činnost, neboť opakovaně nesplnila povinnost vyplývající z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách tím, že nepředložila Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „úřad“) výroční finanční zprávy za roky 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020. Politická strana ani poté neučinila kroky k odstranění závadného stavu a výroční finanční zprávy za uvedené roky nepředložila. Politická strana neprojevila žádnou aktivitu ani v případě výročních finančních zpráv za roky 2021 a 2022, což vyplývá ze sdělení úřadu k rozpuštění politických stran a hnutí ze dne 3. května 2023 č. j. UDH-01346/2023, které vláda předložila Nejvyššímu správnímu soudu včetně přílohové tabulky.

[2] Politická strana, ač Nejvyšším správním soudem vyzvána, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

[3] Nejvyšší správní soud rozhodl s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

[4] Podle § 15 odst. 1 zákona o politických stranách rozhoduje Nejvyšší správní soud o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti na návrh vlády, případně prezidenta republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého s. ř. s. Podle § 96 s. ř. s. soud rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

[5] Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. března 2022, č. j. Pst 40/2022-35, byla politické straně pozastavena činnost, neboť nesplnila povinnost vyplývající z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění účinném do 31. 12. 2016, jelikož nepředložila Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu za rok 2016. Tuto povinnost nesplnila ani vůči Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí ohledně výročních finančních zpráv za roky 2017, 2018, 2019 a 2020 podle § 19h zákona o politických stranách ve znění zákona č. 302/2016 Sb.

[6] Novelou zákona o politických stranách, provedenou zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. 1. 2017 zřízen Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, na něž přešly kontrolní pravomoci v oblasti dohledu nad hospodařením stran a hnutí, dosud vykonávané Poslaneckou sněmovnou (§ 19f zákona o politických stranách v účinném znění). Namísto Poslanecké sněmovny jsou nyní politické strany a hnutí povinny předkládat své výroční finanční zprávy v rozsahu stanoveném zákonem tomuto úřadu (§ 19h zákona o politických stranách v účinném znění). Stále platí, že nesplnění této povinnosti je důvodem pro podání podnětu vládě k podání návrhu Nejvyššímu správnímu soudu

na pozastavení činnosti, popřípadě na rozpuštění politické strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách v účinném znění). Nicméně z přechodných ustanovení (čl. II bod 2 části první zákona č. 302/2016 Sb.) je zřejmé, že se splnění této povinnosti posuzuje podle zákona o politických stranách v dosavadním znění. Agenda výročních finančních zpráv politických stran a hnutí přešla na nově zřízený úřad ke dni 8. 6. 2017. Politická strana tak mohla své pochybení napravit předložením výroční finanční zprávy za rok 2016 Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, který by při jejím posuzování vycházel z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách ve znění účinném do 31. prosince 2016.

[7] Ze sdělení úřadu ze dne 3. května 2023 č. j. UDH-01346/2023 vyplývá, že politická strana stav, který vedl k pozastavení její činnosti, nenapravila, a nepředložila ani výroční finanční zprávy za roky 2021 a 2022.

[8] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s.).

[9] Podle § 13 odst. 5 zákona o politických stranách platí, že *strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění, jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena*. Z § 14 odst. 2 zákona o politických stranách pak vyplývá, že politická strana či politické hnutí by měly napravit zjištěné nedostatky nejpozději ve lhůtě jednoho roku, přičemž před marným uplynutím lhůty nejsou vláda anebo prezident republiky oprávněni podat návrh na jejich rozpuštění (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007 č. j. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS, *Strana občanského porozumění*). Soud tak v tomto případě zkoumá pouze to, zda i po uplynutí lhůty trvají skutečnosti, pro které byla činnost politické strany nebo hnutí pozastavena (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2003 č. j. Pst 5/2003-43, č. 299/2004 Sb. NSS, *Republikánská unie*).

[10] Právě tato situace nastala v nyní projednávané věci. Politická strana ani déle než rok po pozastavení činnosti nenapravila vadný stav, který byl důvodem pro pozastavení její činnosti, neboť úřadu nepředložila ani dodatečně výroční finanční zprávy za roky 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020.

[11] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o rozpuštění politické strany.

[12] Informace vlády o tom, že politická strana nepředložila výroční finanční zprávy ani za další roky, jen dokresluje její přístup k plnění zákonných povinností, avšak na posouzení věci samé nemá vliv. Soud se proto touto otázkou dále nezabýval.

[13] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Procesně úspěšné vládě, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[14] Podle § 13 odst. 5 *in fine* zákona o politických stranách soud v rozhodnutí o rozpuštění politické strany či hnutí určí současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí. Jako likvidátor tak nepřichází v úvahu člen statutárního orgánu politické strany či hnutí ve smyslu § 191 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, soud proto jmenuje likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců podle § 191 odst. 4 tohoto zákona.

[15] Nejvyšší správní soud jmenoval likvidátorkou politické strany společnost Insolvenční servis v.o.s., IČO 07306709, sídlem Mišákova 326, Olomouc, která sídlí ve stejném obvodu okresního soudu, v jakém sídlí politická strana. Likvidace se řídí § 187 a násl. občanského zákoníku. Podle § 205 tohoto zákona likvidátor vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace a sestaví účetní závěrku a tyto dokumenty, případně též návrh na použití likvidačního zůstatku, předloží ke schválení Nejvyššímu správnímu soudu. Odměna a náhrada hotových výdajů likvidátora se řídí nařízením vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, a soud ji likvidátorovi na jeho návrh přizná po schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a předložení potvrzení o výmazu politické strany z rejstříku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§ 111 až § 119 s. ř. s.).

Politická strana **j e o p r á v n ě n a** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jejím rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).

V Brně dne 10. ledna 2024

Tomáš Langášek
předseda senátu